

Tijdelijke Romeinse legerkampen

Een van de vragen die in kader van het NWO-onderzoeksprogramma 'Constructing the Limes' naar voren kwam was: Hoe kan het dat er in Nederland slechts twee tijdelijke kampement van het Romeinse leger zijn teruggevonden - beiden in de omgeving van Ermelo - terwijl in de ons omringende landen er intussen vele tientallen van de gelijke tijdelijke legerkampen bekend zijn? Het antwoord bleek even simpel als ingewikkeld. Er was gewoon niet goed genoeg gekeken. Of beter gezegd, men kon ze gewoonweg niet zien met de middelen die er ter beschikking waren. Dankzij nieuwe technieken kan dat nu wel en wat blijkt: ook in Nederland zijn er meerdere tijdelijke legerkampen geweest en zeker vier daarvan zijn intussen gelokaliseerd.

Het onderzoek naar tijdelijke legerkampen is in de afgelopen twee jaar gedaan door onderzoekers en studenten van de opleiding archeologie van de Saxion Hogeschool in Zwolle in het kader van het NWO-project. Daarbij hebben ze gebruik gemaakt van een aantal technieken. Allereerst zijn er op basis van buitenlandse onderzoeken een aantal karakteristieke opgesteld voor tijdelijke legerkampen. Daarnaast is gebruik gemaakt van LIDAR (*Light Detection of Laser Imaging And Ranging*) en zogeheten *cropmark* analyses, een methode waarbij door middel van infrarood plantenstress in kaart gebracht wordt. Ten slotte is er voor potentiële locaties steeds een bureau-onderzoek gedaan om te kijken of de waargenomen structuren niet uit een post-Romeinse periode zouden komen. De onderzoekers hebben zich tot nu toe beperkt tot de Veluwe. De keuze om daar te beginnen is ingegeven door drie zaken; de Veluwe is gespaard gebleven van grootschalige bodemingrepen, de Veluwe is bosrijk en dus uitermate geschikt voor LIDAR onderzoek en de beide bekende legerkampen lagen ook op de Veluwe. Het onderzoek van Saxion heeft intussen behalve de locatie van vier tijdelijke legerkampen ook nog een aantal plekken ontdekt die daarvoor in aanmerking kunnen komen. (Joost Vermeulen) ✦

i Een eerste uitgebreid verslag van dit onderzoek is te vinden in *Archeologie in Nederland* nr. 4 van december 2023.